

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน

Factor Affecting Blood Donation of Donors at Blood Bank Unit, Hua Hin Hospital

สายทอง วงศ์คำ
Saithong Wongkham

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มาบริจาคเลือดที่ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน จำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ (Chi-Square and Fisher Exact Test)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 43.40 สถานภาพโสด ร้อยละ 57.10 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 42.90 อาชีพรับราชการ เป็นผู้บริจาคครั้งแรก ร้อยละ 37.00 เหตุผลสำคัญในตัดสินใจบริจาคเลือด คือ เพื่อต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ต้องการทำบุญ โดยที่ผู้บริจาคจะมาบริจาคในเวลาที่ตนเองสะดวก และส่วนใหญ่จะมาบริจาคทุก 3 เดือน สำหรับแรงจูงใจที่ทำให้อยากบริจาคเลือดมากที่สุด คือ ต้องการช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัว ผู้บริจาคส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคเลือดและมีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดในระดับสูง มีความเชื่อถือ มั่นใจ และไว้วางใจในคุณภาพการรับบริจาคเลือดของโรงพยาบาล สิ่งที่ได้รับบริการตอบสนองน้อยที่สุด คือ ประเด็นสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักรอ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สุขา ป้ายบอกทาง และจำนวนเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ

Abstract

This research aimed to understand the factors that affect blood of donation at blood bank, Hua Hin Hospital. Information was complied by questionnaire interview from 357 samples of blood donors identified by random sampling method from people donating their blood to blood bank unit, Hua Hin Hospital. Analysis was performed upon the results of descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. And inferential statistics including the chi-square (Chi Square and Fisher Exact Test).

The study found the predominant features of the sample blood donors to be male 21-30 years of age, single by marital status (57.1%), bachelor's degree graduate (42.9%), government official, 37% of the samples were first time donors. The main reason for donation blood was the desire to help other people, most commonly the samples came for blood giving at their own convenience. The most were donated every three months. For attitudes related to blood donation the most of them had the right attitudes and high level of knowledgeable about donating blood, reliability and confidentiality in the quality of donated blood at the hospital, but their recommendations of facilities were waiting area, newspaper, toilet, signs, and number of service officers.

นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลหัวหิน อีเมล: wsaitong@gmail.com
Medical Scientists, Professional Level, Hua Hin Hospital, E-mail: wsaitong@gmail.com

ข้อมูลบทความ

ส่งบทความ 22 พฤษภาคม 2558
ตอบรับ 15 กรกฎาคม 2558
เผยแพร่ออนไลน์ 24 สิงหาคม 2558

คำสำคัญ

การบริจาคเลือด
ผู้บริจาคเลือด
blood donation
blood donors

บทนำ

เลือดเป็นส่วนประกอบของร่างกายที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เปรียบเสมือนอวัยวะหนึ่งที่มีคุณค่าอย่างมหาศาล ไม่สามารถประเมินเป็นราคาหรือคิดมูลค่าในทางเศรษฐกิจได้ แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทางการแพทย์เนื่องจากแม้ว่าปัจจุบันจะมีวิทยาการที่เจริญก้าวหน้า และนักวิทยาศาสตร์ได้พยายามค้นคว้าวิจัยมาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการหาสารประกอบอื่นมาทดแทน เพราะการสร้างเม็ดเลือดของมนุษย์มีความซับซ้อนเกินกว่าจะใช้เทคโนโลยีเข้ามาผลิตได้ การให้เลือดเพื่อทดแทนส่วนที่เสียไปเป็นหนทางเดียวที่จะแก้ไขภาวะช็อกอันเกิดจากการเสียเลือดในสถานที่ที่ไม่มีเลือดเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งการตายจากการเสียเลือดที่พบได้บ่อย เช่น อุบัติเหตุบนถนนและในโรงงานอุตสาหกรรม ภาวะตกเลือดภายหลังคลอดบุตร การผ่าตัดใหญ่ และโรคโลหิตจาง บางสาเหตุ (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, 2526) ฉะนั้นเมื่อมีการสูญเสียเลือดร่างกายจำเป็นต้องได้รับเลือดจากผู้อื่นมาทดแทน เพื่อช่วยเหลือชีวิตให้ทันช่วงที่ด้วยการบริจาค การบริจาคเลือด คือ การนำเลือดส่วนหนึ่งออกจากร่างกายโดยผู้อื่น ด้วยการเจาะออกจากเส้นเลือดดำในปริมาณครั้งละ 350-450 มิลลิลิตรหรือประมาณร้อยละ 6-7 ของปริมาณเลือดทั้งหมดในร่างกาย ซึ่งการสูญเสียเลือดในปริมาณดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อระบบไหลเวียนเลือดและไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย แต่จะกระตุ้นให้ไขกระดูกทำงานได้ดีขึ้น

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายในการจัดหาเลือดเพื่อนำไปใช้ในการช่วยเหลือนผู้ป่วยอย่างเพียงพอต่อความต้องการ โดยได้ประมาณการใช้เลือดแต่ละประเทศว่าควรมีการจัดหาเลือดให้ได้ ร้อยละ 3 ของประชากร ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2553) ซึ่งการจัดหาเลือดสามารถหาได้จากผู้ที่บริจาคเลือดด้วยความสมัครใจและไม่หวังสิ่งตอบแทน ประเทศไทยถึงแม้ในแต่ละปีจะมีปริมาณการรับบริจาคเลือดเพิ่มมากขึ้น แต่ความต้องการใช้เลือดของผู้ป่วยก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามไปด้วยทุกๆ ปี จนทำให้ปริมาณเลือดสำรองไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้เลือด (ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย, 2556) และสำหรับอำเภอหัวหิน แม้ว่าจะสามารถจัดหาได้มากกว่าร้อยละ 3 ของประชากรตามทะเบียนราษฎร แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการรักษาผู้ป่วย เนื่องจากอำเภอหัวหิน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก ในการจัดหาเลือดจึงต้องคำนึงถึงข้อจำกัดในด้านต่างๆ ร่วมด้วย เช่น

ประชากรแฝง ประกอบด้วยนักท่องเที่ยว แรงงานต่างถิ่น แรงงานต่างชาติ นักศึกษามาเรียนยังสถาบันมีชื่อเสียงที่อำเภอหัวหิน รวมถึงมีหน่วยบริการทางการแพทย์ที่ให้บริการระดับตติยภูมิ ให้บริการด้านอุบัติเหตุและโรคหัวใจฉุกเฉิน และโรคเฉพาะทางอื่นๆ ซึ่งการให้เลือดเป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดแคลนเลือดในช่วงเวลาด้วย

งานธนาคารเลือด กลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก มีหน้าที่หลักในการจัดหาเลือดจากผู้บริจาคด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ในปริมาณที่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้ป่วย และเลือดที่ได้ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานและมีความปลอดภัยสูงสุด แม้ว่าธนาคารเลือดจะพยายามจัดหาเลือดให้ได้มากที่สุด แต่ก็ยังไม่เพียงพอ (โรงพยาบาลหัวหิน, 2558) พบว่า ปริมาณการจัดหาเลือดและการใช้เลือดจากสถิติ 5 ปี ย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ถึง ปี พ.ศ. 2557 พบว่าความต้องการในการใช้เลือดของผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปริมาณการจัดหาเลือดบริจาคของโรงพยาบาลหัวหินยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของผู้ป่วยและแนวโน้มในการขอเลือดจากหน่วยงานอื่นเพิ่มมากขึ้นด้วย แม้ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้มีการบริจาคเลือดรวมกันมากขึ้น ปัญหาการขาดแคลนเลือดสำหรับผู้ป่วยยังเป็นปัญหาสำคัญ และการณรงค์ให้มีการบริจาคเลือดไม่ใช่เรื่องง่ายในทางปฏิบัติ เพราะการบริจาคเลือดที่ไม่หวังสิ่งตอบแทนอื่นได้นอกจากการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของผู้ที่จะบริจาคเท่านั้น

จากปัญหาการจัดหาเลือดบริจาคสำหรับการให้บริการผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหัวหิน ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน โดยทำการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรม แรงจูงใจ ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคเลือด ความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อการให้บริการที่มีผลต่อการมาบริจาคเลือด เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงคุณภาพบริการในทุกๆ ด้านให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริจาค และสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการเพิ่มยอดผู้บริจาคเลือด การณรงค์และการสร้างแรงจูงใจให้มีผู้บริจากรายใหม่ให้มาบริจาคเลือดในครั้งต่อไป และรายเดิมกลับมาบริจาคเลือดซ้ำอีก ช่วยให้หน่วยงานสามารถจัดหาเลือดได้มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีปริมาณเลือดเพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อคุณภาพบริการ การรับบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมรวมทั้งแรงจูงใจ ความรู้ และทัศนคติของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน ผู้ศึกษาได้ศึกษาตัวแปร ดังนี้

1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

1.1.2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการบริจาคเลือด ได้แก่ คุณภาพการให้บริการ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด ทัศนคติต่อการบริจาคเลือด และแรงจูงใจในการบริจาคเลือด

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริจาคเลือด

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหินในปี 2557 จำนวนทั้งสิ้น 3,285 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่เป็นตัวแทนของประชากรดังกล่าว จำนวน 357 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน เป็นการวิจัย

เชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน การสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ เมื่อนำมาคำนวณประชากรทั้งหมดจะได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 357 คน แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 คำถามมีจำนวน 6 ข้อ เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริจาคเลือด

ส่วนที่ 3 คำถามมีจำนวน 1 ข้อ เกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริจาคเลือด

ส่วนที่ 4 คำถามมีจำนวน 19 ข้อ เกี่ยวกับความรู้และทัศนคติต่อการบริจาคเลือด

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ โดยมีการแปลความหมายดังนี้แบ่งเป็น 3 ระดับคะแนน

ร้อยละ 75-100 หมายถึง มีระดับความรู้สูง

ร้อยละ 51-74 หมายถึง มีระดับความรู้ปานกลาง

ร้อยละ 0-50 หมายถึง มีระดับความรู้ต่ำ

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบริการ ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ ด้านการสนองต่อความต้องการ ด้านบริการที่สร้างความมั่นใจ และด้านการให้บริการที่รู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย การแปลความหมาย

4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

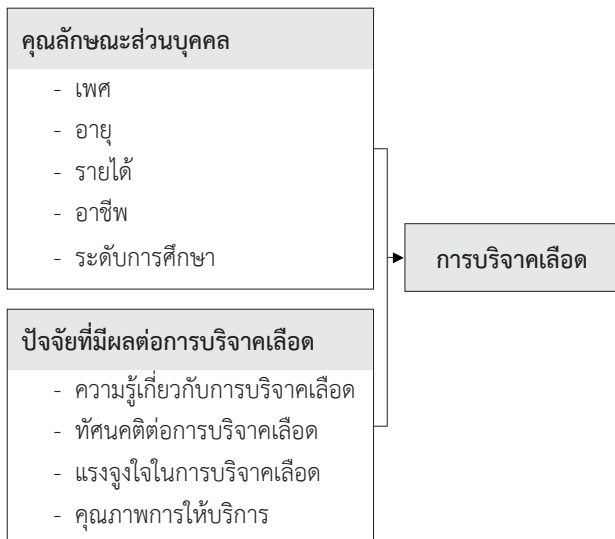
ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยของโรงพยาบาลหัวหิน ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหา เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจึงนำมาทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาคำนวณหาความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค เนื่องจากแบบสอบถามในส่วนที่ 5 เป็นแบบประเมินค่า ซึ่งต้องนำคะแนนแต่ละข้อมาหาค่าความ

แปรปรวนและหาค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ โดยถือเกณฑ์การทดสอบที่ค่าของแอลฟา ≥ 0.7 ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามด้านความเป็นรูปธรรม มีค่าความเที่ยง=0.913 ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ มีค่าความเที่ยง=0.976 ด้านการสนองต่อความต้องการ มีค่าความเที่ยง=0.902 ด้านบริการที่สร้างความมั่นใจ มีค่าความเที่ยง=0.896 และด้านการให้บริการที่รู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ มีค่าความเที่ยง=0.956

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS สรุปผลออกมาและนำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ (Chi-Square and Fisher Exact Test)

กรอบการวิจัย

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริจาคเลือด

ผู้บริจาคเลือดจำนวน 357 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.90 เพศหญิง ร้อยละ 40.10 มีอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด ร้อยละ 43.40 รองลงมา ได้แก่ อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 31.10 สถานภาพโสดมากที่สุด ร้อยละ 57.10 รองลงมา ได้แก่ สมรส ร้อยละ 36.70

ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 42.90 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 23.50 ประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด ร้อยละ 22.70 รองลงมา ได้แก่ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 18.50

พฤติกรรมการบริจาคเลือด

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคเลือด ส่วนใหญ่เคยบริจาคมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 63.03 และเป็นการบริจาคครั้งแรก ร้อยละ 36.97 โดยที่ร้อยละ 65.78 ของผู้ที่เคยบริจาคเลือดมาก่อน เคยมาบริจาคที่โรงพยาบาลหัวหิน ที่เหลือเป็นการเคยบริจาคที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 34.22 ความถี่ในการบริจาคที่พบบ่อยที่สุด คือ การบริจาคทุก 3 เดือน ร้อยละ 45.30 รองลงมา ได้แก่ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 29.70 ในการมาบริจาคเลือดผู้บริจาคถือเอาความสะดวกมากที่สุด ร้อยละ 35.80 รองลงมา ได้แก่ เมื่อทราบว่ามีเลือดขาดแคลน และเมื่อได้รับการร้องขอ ร้อยละ 24.10 และ 18.90 ตามลำดับ เหตุผลที่มาบริจาคเลือดเพื่อต้องการช่วยเหลือผู้อื่นและต้องการทำบุญ ร้อยละ 24.10 และ 16.20 ผู้มาบริจาคเลือดมีความพึงพอใจในภาพรวมในการรับบริจาคเลือดของโรงพยาบาลหัวหิน มากที่สุดถึงร้อยละ 99.20 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการบริจาคเลือด

พฤติกรรมการบริจาคเลือด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การบริจาคเลือด		
- บริจาคครั้งแรก	132	36.97
- เคยบริจาคมาแล้ว (ตั้งแต่ครั้งที่ 2 ขึ้นไป)	225	63.03
เคยมาบริจาคเลือดที่โรงพยาบาลหัวหิน		
- เคยมา	148	65.78
- ไม่เคยมา	77	34.22
- ทุก 3 เดือน	67	45.30
- ทุก 6 เดือน	13	8.80
- ทุก 1 ปี	15	10.10
- 2-3 ปี ครั้ง	9	6.10
- นานๆ ครั้ง	44	29.70
บริจาคเลือดเนื่องในโอกาส (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- ตามความสะดวก	208	35.80
- วันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา	32	5.50
- วันเกิดของท่าน	40	6.90
- เมื่อได้รับการร้องขอ	110	18.90
- เมื่อมีโครงการรณรงค์	51	8.80
- เมื่อทราบว่า มีเลือดขาดแคลน	140	24.10
เหตุผลที่บริจาคเลือด (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่บริจาคได้	133	11.40
- ต้องการตรวจสอบสุขภาพ	35	3.00
- ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น	279	24.00
- มีญาติ พี่น้อง ป่วย ต้องการเลือด	117	10.10
- ต้องการทำบุญ	188	16.20
- ถูกชักชวนมาบริจาค	45	3.90
- ได้รับข่าวสาร การเชิญชวนให้บริจาคเลือดของ รพ.หัวหิน	57	4.90
- ทราบว่าขาดแคลนหรือมีความต้องการใช้เลือดอย่างเร่งด่วน	118	10.20
- ได้รับของที่ระลึก เช่น เข็มที่ระลึก เหรียญกาชาด เป็นต้น	12	1.00
- ได้รับการชื่นชมจากบุคคลอื่น จากการบริจาคเลือด	8	0.70
- รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้บริจาคเลือด	170	14.60
การมาบริจาคเลือด ต้องการของที่ระลึก/รางวัล หลังการบริจาค		
- ต้องการ	36	99.20
- ไม่ต้องการ	321	0.80
ความพึงพอใจในการรับบริจาคเลือดของโรงพยาบาลหัวหิน		
- พอใจ	354	99.20
- ไม่พอใจ	3	0.80

แรงจูงใจในการบริจาคเลือด

แรงจูงใจของผู้บริจาคเลือดในการบริจาคเลือด พบว่า ผู้บริจาคเลือด ร้อยละ 64.30 มีแรงจูงใจที่จะบริจาคเลือดให้กับบุคคล เช่น ตนเอง พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ผู้ป่วยต้องการเลือด

มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความเชื่อ เช่น ได้บุญมาก ได้ขึ้นสวรรค์ ทำดีได้ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม ได้รับความภาคภูมิใจ ร้อยละ 26.70 และ 4.70 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แรงจูงใจในการบริจาคเลือด

แรงจูงใจในการบริจาคเลือด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความเชื่อ เช่น ได้บุญมาก ได้ขึ้นสวรรค์ ทำดีได้ดี เป็นต้น	96	26.70
บุคคล เช่น ตนเอง พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ผู้ป่วยต้องการเลือด	231	64.30
สังคม เช่น เป็นที่ยอมรับในสังคม ได้รับความภาคภูมิใจ	17	4.70
ของที่ระลึก เช่น เข็มที่ระลึก ของรางวัลพระราชทาน	4	1.10
สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	11	3.10

ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด

ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด พบว่า ผู้บริจาคเลือด ร้อยละ 78.99 มีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดอยู่ในระดับสูง โดยมีความรู้ที่ถูกต้องว่าในการบริจาคเลือดนั้นที่ควรบริจาคห่างกันอย่างน้อย 6 เดือนนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การบริจาคเลือดสามารถบริจาคได้ทั้งเพศชายและหญิง และสามารถบริจาคเลือดได้ที่ธนาคารเลือดของโรงพยาบาลทุกแห่ง ผู้บริจาคเลือดต้องมีน้ำหนักตัว 45 กิโลกรัมขึ้นไป เป็นต้น

สำหรับความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหรือมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนโดยไม่ได้ป้องกันควรงดบริจาคเลือด การถอนฟัน อุดฟัน ขูดหินปูน และรักษารากฟัน ภายใน 3 วัน ไม่สามารถบริจาคเลือดได้ การรับประทานยาแก้ปวด ยาแก้ปวดข้อ ยาคลายกล้ามเนื้อ ไม่สามารถบริจาคเลือดได้ ดังตารางที่ 3 และสรุประดับความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคเลือด

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคเลือด	ตอบถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านสามารถบริจาคเลือดได้ที่ธนาคารเลือดของ รพ.ทุกแห่ง	347 (97.20)	10 (2.80)
2. การบริจาคเลือดไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริจาค	325 (91.00)	32 (9.00)
3. การบริจาคเลือดสามารถบริจาคได้ทั้งเพศชายและหญิง	356 (99.70)	1 (0.30)
4. ผู้บริจาคเลือดต้องมีน้ำหนักตัว 45 กิโลกรัมขึ้นไป	340 (95.20)	17 (4.80)
5. ผู้บริจาคเลือดต้องมีอายุ 17-70 ปี	323 (90.50)	34 (9.50)
6. การบริจาคเลือดแต่ละครั้งควรห่างกันอย่างน้อย 6 เดือน (เชิงลบ)	357 (100.00)	0 (0.00)
7. ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตน โดยไม่ได้ป้องกัน ควรงดบริจาคเลือด	280 (78.40)	77 (21.60)
8. ผู้ที่มีประวัติเคยเป็นโรคตับอักเสบชนิดบี, ชนิดซี ห้ามบริจาคเลือด	301 (84.30)	56 (15.70)

ตารางที่ 3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคเลือด (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคเลือด	ตอบถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน (ร้อยละ)
9. ถอนฟัน อุดฟัน ซูดหินปูน และรักษารากฟัน ภายใน 3 วัน ไม่สามารถบริจาคเลือดได้	284 (79.60)	73 (20.40)
10. ท้องร่วง ท้องเสีย ภายใน 7 วัน ไม่สามารถบริจาคเลือดได้	296 (82.90)	61 (17.10)
11. รับประทานยาแก้แสบ ยาแก้ปวดข้อ ยาคลายกล้ามเนื้อ ไม่สามารถบริจาคเลือดได้	291 (81.50)	66 (18.50)
รวม	3,500 (89.35)	417 (10.65)

ตารางที่ 4 สรุประดับความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด

ระดับความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความรู้อยู่ในระดับสูง	289	80.95
มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง	56	15.69
มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ	12	3.36
รวม	357	100.00

ทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคเลือด

ทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคเลือด พบว่า ผู้บริจาคเลือด ร้อยละ 99.70 มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคเลือดว่าเป็นการช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การบริจาคเลือดทำให้

ท่านภูมิใจ และมีความสุขที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น และผู้บริจาคเลือดควรได้รับสิ่งตอบแทน ในรูปแบบของเงินหรือของรางวัล ร้อยละ 98.60 และ 91.60 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ทัศนคติต่อการบริจาคเลือด

ทัศนคติต่อการบริจาคเลือด	ตอบถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน (ร้อยละ)
1. การบริจาคเลือดเป็นการช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์	356 (99.70)	1 (0.30)
2. การบริจาคเลือดทำให้ร่างกายแข็งแรง	298 (83.50)	59 (16.50)
3. การบริจาคเลือดทำให้อ่อน (เชิงลบ)	304 (85.20)	53 (14.80)
4. การบริจาคเลือดเป็นเรื่องที่สังคมต้องร่วมกันรับผิดชอบ	316 (88.50)	41 (11.50)
5. การบริจาคเลือดมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ (เชิงลบ)	324 (90.80)	33 (9.20)
6. การบริจาคเลือดทำให้ท่านภูมิใจและมีความสุขที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น	352 (98.60)	5 (1.40)
7. เลือดเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตจึงไม่ควรบริจาค (เชิงลบ)	321 (89.90)	36 (10.10)
8. ผู้บริจาคเลือดควรได้รับสิ่งตอบแทน ในรูปแบบของเงินหรือของรางวัล (เชิงลบ)	327 (91.60)	30 (8.40)
รวม	2,598 (90.97)	258 (9.03)

ความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการ เหมาะสม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}=4.29$, $SD=0.687$)
จากการศึกษารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมที่ และระดับมาก จำนวน 7 ข้อ ดังตารางที่ 6
มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด มีจำนวน 1 ข้อ คือ เจ้าหน้าที่แต่งกาย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านความเป็นรูปธรรม

ด้านความเป็นรูปธรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. อาคารสถานที่ กว้างขวาง เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด เหมาะสมต่อการให้บริการ	3.83	0.802	มาก
2. มีแผนผังแสดงขั้นตอนการเข้ารับบริการ เครื่องหมาย ป้ายชื่อห้องชัดเจน	3.77	0.794	มาก
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักรอ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สุขา เพียงพอ	3.73	0.814	มาก
4. เติงรับบริจาคมีความสะดวกสบายเหมาะสมต่อการให้บริการ	3.94	0.809	มาก
5. เครื่องมือ อุปกรณ์ในการบริจาคเลือดมีความทันสมัย	4.01	0.782	มาก
6. บริเวณห้องหรือสถานที่ให้บริการ เป็นระเบียบ เพียงพอ และเหมาะสมต่อการให้บริการ	3.89	0.847	มาก
7. เครื่องดื่มและอาหารว่างที่จัดเลี้ยงมีความเหมาะสม	3.88	0.803	มาก
8. เจ้าหน้าที่แต่งกายเหมาะสม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.29	0.687	มากที่สุด
รวม	3.92	0.792	มาก

ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ SD=0.635) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และรองลงมาอีกจำนวน 7 ข้อ
ระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีเจ้าหน้าที่เจาะปลายนิ้ว ดังตารางที่ 7
เพื่อตรวจวัดความเข้มข้นเลือดก่อนการบริจาค ($\bar{X}=4.43$,

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ

ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. เจ้าหน้าที่มีการทบทวนประวัติและตรวจสุขภาพ (วัดความดันเลือด) ก่อนการบริจาค	4.38	0.674	มากที่สุด
2. เจ้าหน้าที่เจาะปลายนิ้วเพื่อตรวจวัดความเข้มข้นเลือดก่อนการบริจาค	4.43	0.635	มากที่สุด
3. มีการให้คำแนะนำเมื่อผู้บริจาคไม่สามารถบริจาคเลือดได้	4.32	0.710	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการถามชื่อ-สกุล ก่อนการเจาะเก็บ	4.36	0.651	มากที่สุด
5. การเจาะเก็บเลือดทำได้สำเร็จในครั้งเดียวไม่ต้องเจาะหลายครั้ง	4.37	0.686	มากที่สุด
6. เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเจาะเก็บมีคุณภาพได้มาตรฐาน	4.36	0.670	มากที่สุด
7. การบริการในทุกขั้นตอนเป็นไปอย่างถูกต้องไม่มีข้อผิดพลาด	4.37	0.672	มากที่สุด
8. ผู้บริจาคทุกคนได้รับบริการด้วยมาตรฐานเดียวกันอย่างเสมอภาค	4.40	0.644	มากที่สุด
รวม	4.37	0.668	มากที่สุด

ด้านการสนองต่อความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด มีจำนวน 2 ข้อ คือ เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้น ยิ้มแย้มแจ่มใสและเต็มใจให้บริการ ($\bar{X}=4.42, SD=0.655$) และเมื่อ

มีปัญหาเกิดขึ้นในการรับบริการ ผู้บริจาคได้รับการไขปัญหาอย่างรวดเร็ว ($\bar{X}=4.31, SD=0.674$) และระดับมาก จำนวน 3 ข้อ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านการสนองต่อความต้องการ

ด้านการสนองต่อความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. มีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการให้บริการ	3.78	1.027	มาก
2. ท่านได้รับความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องทุกครั้งที่ได้รับบริการ	4.09	0.818	มาก
3. เจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมที่จะให้บริการอยู่เสมอ	4.16	0.806	มาก
4. เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้น ยิ้มแย้มแจ่มใส และเต็มใจให้บริการ	4.42	0.655	มากที่สุด
5. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในการรับบริการ ผู้บริจาคได้รับการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว	4.31	0.674	มากที่สุด
รวม	4.15	0.796	มาก

ด้านบริการที่สร้างความมั่นใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด มีจำนวน 4 ข้อ โดยมีอุปกรณ์ที่ใช้มีความปลอดภัย เช่น เข็มเจาะเลือดเป็นเข็มใหม่ สะอาดและปราศจากเชื้อโรค ($\bar{X}=4.45,$

$SD=0.623$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และระดับมาก จำนวน 1 ข้อ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านบริการที่สร้างความมั่นใจ

ด้านบริการที่สร้างความมั่นใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ท่านมั่นใจว่าหากมีการตรวจพบความผิดปกติของเลือดภายหลังการบริจาค จะมีการรายงานข้อมูลให้ผู้บริจาคทราบอย่างถูกต้องและเป็นความลับ	4.18	0.734	มาก
2. อุปกรณ์ที่ใช้มีความปลอดภัย เช่น เข็มเจาะเลือดเป็นเข็มใหม่ สะอาดและปราศจากเชื้อโรค	4.45	0.623	มากที่สุด
3. เจ้าหน้าที่ทำการเจาะเก็บเลือดด้วยความชำนาญและนุ่มนวล ไม่รู้สึกเจ็บจนผิดปกติ	4.39	0.638	มากที่สุด
4. ท่านได้รับการดูแลที่ดีขณะบริจาคและหลังการบริจาคเลือดขณะนั่งพัก	4.38	0.635	มากที่สุด
5. ท่านรู้สึกมั่นใจในความถูกต้อง และความปลอดภัยในทุกขั้นตอนของการมาบริจาคเลือด ณ โรงพยาบาลหัวหิน	4.42	0.677	มากที่สุด
รวม	4.36	0.661	มากที่สุด

ด้านการให้บริการที่รู้จักและเข้าใจผู้รับบริการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด มีจำนวน 5 ข้อ โดยมีเจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสาร และต้อนรับท่านด้วยภาษาสุภาพและเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด ($\bar{X}=4.43, SD=0.630$) และระดับมากที่สุดอื่นๆ รองลงมาอีกจำนวน 4 ข้อ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านการให้บริการที่รู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ

ด้านการให้บริการที่รู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. เจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสารและต้อนรับท่านด้วยภาษาสุภาพและเข้าใจง่าย	4.43	0.630	มากที่สุด
2. ขั้นตอนในการรับบริการง่ายและสะดวกสำหรับท่าน	4.39	0.664	มากที่สุด
3. มีการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในและนอกเวลาราชการ (จันทร์-เสาร์ เวลา 08.00-16.00 น.)	4.24	0.741	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่แสดงความสนใจ เปิดโอกาสให้ท่านซักถามข้อข้องใจและเต็มใจตอบข้อซักถามนั้น	4.39	0.647	มากที่สุด
5. เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ รู้และเข้าใจความต้องการของท่าน	4.40	0.653	มากที่สุด
รวม	4.37	0.667	มากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน

1. ปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด โรงพยาบาลหัวหิน พบว่า อายุและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมาบริจาคเลือดของผู้บริจาค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมกับการบริจาคเลือดของผู้ที่มา

บริจาคเลือดที่โรงพยาบาลหัวหิน พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมต่อกระบวนการให้บริการรับบริจาคเลือดของโรงพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการมาบริจาคเลือด

3. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด โรงพยาบาลหัวหิน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดไม่มีความสัมพันธ์กับการมาบริจาคเลือด ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ปัจจัยที่มีผลต่อการมาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน

ปัจจัย	จำนวนคนที่เคยมาบริจาคเลือด (คน/ร้อยละ)	จำนวนคนที่กลับมาบริจาคซ้ำ (คน/ร้อยละ)	P-value (Chi square)
1. ปัจจัยส่วนบุคคล			
เพศ			0.584
- ชาย	128 (61.25)	86 (58.11)	
- หญิง	81 (38.75)	62 (41.89)	
กลุ่มอายุ			0.000**
17-20 ปี	26 (12.44)	5 (3.38)	
21-30 ปี	99 (47.37)	56 (37.84)	
31-40 ปี	62 (29.66)	49 (33.11)	
41-50 ปี	19 (9.09)	31 (20.94)	
51-60 ปี	3 (1.43)	7 (4.73)	

ตารางที่ 11 ปัจจัยที่มีผลต่อการมาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน (ต่อ)

ปัจจัย	จำนวนคนที่เคยมาบริจาคเลือด (คน/ร้อยละ)	จำนวนคนที่กลับมาบริจาคซ้ำ (คน/ร้อยละ)	P-value (Chi square)
ระดับการศึกษา			
ประถม	20 (9.57)	7 (4.73)	0.031*
มัธยมต้น	36 (17.22)	16 (10.81)	
มัธยมปลาย/ปวช.	48 (22.97)	36 (24.32)	
อนุปริญญา/ปวส.	11 (5.26)	14 (9.46)	
ปริญญาตรี	89 (42.58)	64 (43.24)	
ปริญญาโท/สูงกว่า	5 (2.39)	11 (7.43)	
2. พฤติกรรมการบริจาคเลือด			
ความพึงพอใจโดยรวมต่อการให้บริการรับบริจาคเลือด ของโรงพยาบาลหัวหิน			
พอใจ	206 (98.56)	148 (100.00)	0.199
ไม่พอใจ	3 (1.44)	0 (0.00)	
3. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด			
มีความรู้อยู่ในระดับสูง	164 (78.47)	125 (84.46)	0.166
มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง	39 (18.66)	17 (11.49)	
มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ	6 (2.87)	6 (4.05)	

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 อายุ ผู้บริจาคส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550) พบว่า อายุผู้บริจาคส่วนใหญ่ในช่วงอายุเดียวกันนี้ ร้อยละ 20.90 และ โสภิตา เพชรสารกุล (2552) ที่พบว่า ผู้บริจาคส่วนใหญ่อายุ 17-24 ปี อธิบายได้ว่าช่วงอายุนี้อยู่ในวัยที่สุขภาพร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรง เหมาะแก่การบริจาคเลือดทำให้สามารถบริจาคได้เป็นส่วนใหญ่

1.2 ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีสอดคล้องกับของ เชาวศิลป์ ยูชัย (2554) พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริจาคเลือดมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 39.10 อธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะอำเภอหัวหินเป็นเมืองท่องเที่ยว

เป็นแหล่งธุรกิจและสถานศึกษา กลุ่มผู้บริจาคส่วนใหญ่จึงเป็นกลุ่มที่ซึ่งมีระดับการศึกษาดังกล่าว

2. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือด พบว่า ผู้บริจาคเลือดย้อยละ 78.99 มีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดในระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชาวศิลป์ ยูชัย (2554) พบว่า ผู้บริจาคเลือดมีความรู้และความเข้าใจในการบริจาคเลือดที่ถูกต้อง มีความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนมาบริจาคเลือดเป็นอย่างดี และ ดวงภา อินทรสงเคราะห์ (2555) พบว่า ผู้บริจาคเลือดมีความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนประเด็นคำถามที่ผู้บริจาคเลือดตอบผิดส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่นอนโดยไม่ได้อุปกรณ์ตรวจบริจาคเลือด การถอนฟัน อุดฟัน ขูดหินปูน และรักษารากฟัน ภายใน 3 วัน ไม่สามารถบริจาคเลือดได้ รวมถึงการรับประทานยาแก้ปวด ยาแก้ปวดข้อ ยาคลายกล้ามเนื้อ ไม่สามารถบริจาคเลือดได้ อธิบายได้ว่าผู้บริจาคเลือดยังมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องในบางประเด็นของคุณสมบัติของผู้บริจาคเลือด สอดคล้องกับการศึกษาของ อนงค์ศรี สิมศิริ (2555)

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มากกว่า ร้อยละ 60.00 ยังมีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้บริจาคเลือด

3. เหตุผลสำคัญในการตัดสินใจในการบริจาคเลือด คือ ต้องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิญา ทองสุขโชติ (2554) ได้กล่าวไว้ว่าการบริจาคโลหิตเป็นการช่วยชีวิตผู้อื่น ถือเป็นการทำบุญให้ทานที่ดี เป็นการส่งเสริมบุญความดีงามให้แก่ตนเอง และเป็นประโยชน์เพื่อสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ

สรุปจากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกับการบริจาคเลือด พบว่า อายุและระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมาบริจาคเลือดของผู้บริจาค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ความพึงพอใจโดยรวมต่อกระบวนการให้บริการรับบริจาคเลือดของโรงพยาบาล และความรู้อันเกี่ยวกับการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือดที่โรงพยาบาลหัวหินไม่มีความสัมพันธ์กับการมาบริจาคเลือด

ข้อเสนอแนะ

1. โรงพยาบาลควรสนับสนุนทั้งด้านนโยบายและงบประมาณในการดำเนินงานทั้งเชิงรับ-เชิงรุก เช่น เพิ่มบุคลากรในการรับบริจาคเลือด ปรับปรุงอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

2. สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับกลุ่มผู้บริจาคเลือด เพื่อให้เกิดความประทับใจและภาคภูมิใจ นำไปสู่การรักษาผู้บริจาคเลือดที่บริจาคเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เช่น การยกย่องชมเชย มอบของที่ระลึกในโอกาสวันสำคัญต่างๆ

3. จัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้มีการบริจาคเลือด โดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นเป้าหมายสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

เชาวศิลป์ ยูชัย. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตของผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 สภาโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

ดวงนา อินทรสงเคราะห์. (2555). *การตัดสินใจบริจาคโลหิตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.*

เพชรรัตน์ วอนเพียร. (2550). *ปัจจัยกำหนดการบริจาคโลหิตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

โรงพยาบาลหัวหิน. (2558). *จำนวนเลือดที่รับและจ่ายของโรงพยาบาลหัวหิน ระหว่างปี 2553-2557. ประจวบคีรีขันธ์: โรงพยาบาลหัวหิน.*

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภาโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย. (2553). *นโยบายบริการโลหิตแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภาโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย.*

_____. (2556). *รายงานประจำปี 2556. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2526). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 8 เรื่องที่ 6 เลือดและธนาการเลือดในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.*

โสภิตา เพชรสารกุล. (2552). *ทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของประชากรในอำเภอเมืองเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

อนงค์ศรี สิมศิริ. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการบริจาคโลหิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*

อภิญา ทองสุขโชติ. (2554). *พระพุทธศาสนากับการบริจาคโลหิต: ศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มาบริจาคโลหิตที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภาโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*